

**Sprawozdanie z realizacji
Programu przeciwdziałania przemocy
w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie dla miasta Wałbrzycha
na lata 2021-2025
oraz Programu działań profilaktycznych
w zakresie specjalistycznej pomocy dzieciom
w rodzinach zagrożonych przemocą dla miasta
Wałbrzycha na lata 2021-2025**

Wałbrzych, marzec 2023 r.

Przemoc jest problemem o złożonym charakterze i wymagającym systemowego podejścia w profilaktyce jak i w obszarze pracy wśród osób i rodzin, których problem dotyczy.

Na trudność zjawiska przemocy domowej składa się przede wszystkim jego społeczny kontekst – szkodliwe przekonania funkcjonujące od dłuższego czasu w myśleniu i postrzeganiu przemocy, a tym samym usprawiedliwianiu jej występowania. Mowa tu o mitach i stereotypach, jak „Przemoc domowa to prywatna sprawa domowników”, „brudy pierze się we własnym domu”, „rodzina, jaka by nie była, musi być pełna”, „to dla dobra dzieci”. Te przykładowe jak i wiele innych szkodliwych przekonań kształtują u osoby, która doświadcza przemocy, poczucie braku sprawczości oraz szansy na zmianę sytuacji oraz powodują społeczną dyskryminację osoby, która próbuje poprawić zaistniałą sytuację. Są to niestety stereotypy dość powszechne w społecznej świadomości i to od ich zmiany powinno zacząć się projektować działania profilaktyczne. Oprócz edukowania, informowania i uwrażliwiania społeczności lokalnej na same zjawisko przemocy oraz kształtowanie postawy niezgody na przemoc, ważnym jest propagowanie możliwych form wsparcia i pomocy, zarówno osobom, które doświadczają przemocy, jak i osobom, które ją stosują.

W celu zmniejszenia zjawiska przemocy podejmowane były działania zapisane w Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla miasta Wałbrzycha na lata 2021-25 (Uchwała Rady Miejskiej Wałbrzycha nr XXIX/307/20) oraz Programie profilaktycznym w sprawie specjalistycznej pomocy dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą dla Miasta Wałbrzycha na lata 2021-25 (Uchwała Rady Miejskiej Wałbrzycha nr XXIX/309/20).

**W ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w 2022 roku
prowadzono:**

**1. Punkt Konsultacyjny Niebieskiej Linii dla osób zagrożonych bądź dotkniętych
przemocą w rodzinie – poradnictwo indywidualne.**

W ramach pomocy świadczonej na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie pracownicy Działu Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu prowadzili poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i terapeutyczne w Centrum Aktywności Lokalnej, przy ul. Mickiewicza 26, gdzie znajduje się siedziba działu.

Ze wsparcia skorzystało 41 osób, którym udzielono 78 porad.

**Liczby osób doświadczających przemocy oraz udzielonych porad przez specjalistów
Działu Profilaktyki w latach 2019-2022.**

Osoby doświadczające przemocy zgłaszające się do punktu konsultacyjnego				
Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba osób	56	61	57	41
Liczba porad	170	176	122	78

Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalisty w zakresie doświadczania przemocy, w porównaniu do lat ubiegłych, znacząco się obniżyła. Z indywidualnego wsparcia skorzystało zaledwie 41 osób, którym udzielono 78 porad. Przyczyną takiej sytuacji może być to, że osoby, które doświadczają przemocy, wciąż niechętnie mówią o tym problemie i nie mają gotowości do pracy terapeutycznej w tym zakresie. Wyjątkiem był rok 2020, rok pandemii, kiedy specjaliści działu byli w kontakcie telefonicznym z osobami doświadczającymi przemocy. Liczba udzielonych porad (176) sugeruje, że taka forma kontaktu może być bardziej komfortową od bezpośredniej rozmowy ze specjalistą. Wobec powyższego w nadchodzącym roku, podczas spotkań edukacyjno – informacyjnych oraz podczas prac grup roboczych, będzie przekazywana informacja o możliwości korzystania ze wsparcia psychologicznego poprzez rozmowy telefoniczne dla osób doświadczających przemocy, które nie mają gotowości spotkać się ze specjalistą osobiście.

W ramach działań kierowanych do osób stosujących przemoc prowadzono: indywidualne poradnictwo na temat konsekwencji stosowania przemocy, motywowano do udziału w programie grupy korekcyjno-edukacyjnej prowadzonej przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia oraz do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione. Osoby doświadczające przemocy otrzymywały pomoc w formie indywidualnej.

Liczba osób stosujących przemoc oraz udzielonych porad przez specjalistów Działu Profilaktyki w latach 2019-2022.

Osoby stosujące przemoc zgłaszające się do punktu konsultacyjnego				
Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba osób	31	33	30	22
Liczba porad	76	54	80	72

Od 2019 roku liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy pozostaje na podobnym poziomie. W 2022 roku nieznacznie zmalała, niemniej liczba udzielonych porad utrzymuje się na podobnym poziomie do lat ubiegłych. Ze wsparcia specjalistów działu skorzystały w okresie sprawozdawczym 22 osoby, którym udzielono 72 porady. Osobom, które stosują przemoc, specjalistycznej pomocy zarówno w systemie pracy indywidualnej jak i grupowej w ramach programu korekcyjno - edukacyjnego, udziela Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia.

2. Warsztaty edukacyjne dla rodziców - Grupa dla Rodziców.

W 2022 roku Dział Wspierana Rodziny zorganizował dwie edycje warsztatów „Szkoła dla rodziców i wychowawców” których celem było wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz zmiana postaw wychowawczych na takie, które by zapobiegały lub minimalizowały wystąpienie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Warsztaty skierowane są dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Zajęcia prowadzone były przez dwóch pedagogów, będących certyfikowanymi realizatorami „Szkoły dla Rodziców i Wychowawców”. Warsztaty obejmowały w swoim zakresie cykl 10 spotkań, każde spotkanie poświęcone było innemu zagadnieniu: tj. Wprowadzenie – akceptacja, granice, emocje, współpraca, kary, konflikty, samodzielność, wpisywanie dziecka w role czy pochwały.

Liczba osób skierowanych oraz kończących warsztaty prowadzone przez pracowników DWR.

I edycja warsztatów „Szkoła dla rodziców” 09.03.2022- 11.05.2022	
Ilość osób skierowanych na warsztaty	Ilość osób, które ukończyły warsztaty
43 osób	12 osób w tym 1 mężczyzna
II edycja warsztatów „Szkoła dla rodziców” 21.09.2022- 23.11.2022	
Ilość osób skierowanych na warsztaty	Ilość osób, które ukończyły warsztaty
36 osób	12 osób

Ponad 160 rodzin objętych jest wsparciem asystenta rodziny dłużej niż rok, wobec czego większość osób odbyła w/w warsztaty w ubiegłym roku.

Efektywność realizacji i ukończenia przez klientów Szkoły dla Rodziców jest zależna od następujących czynników:

- Edycja I odbywała się bez możliwości sprawowania opieki nad dziećmi. Rodzice, którzy nie mieli z kim zostawić dzieci, nie mogli brać udziału w zajęciach.
- Zaświadczenie o ukończeniu otrzymują tylko osoby, które na 10 spotkań, mają minimum 8 obecności.
- Przyczyny losowe: zabezpieczenie dzieci, zagrożone ciąży, powrót do nałogów, brak motywacji i gotowości do podjęcia zmiany, niechęć i marazm.

W 2022 roku Dział Profilaktyki również prowadził działania profilaktyczne skierowane do rodziców. Zadaniem grupy jest zwiększenie kompetencji rodzicielskich uczestniczących w nich osób, które na co dzień nie radzą sobie z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci. Dodatkowo w grupie uczestniczyli rodzice biologiczni, którzy mają dzieci w pieczy zastępczej i dla nich przedstawiane są możliwości działań mających na celu przywrócenie opieki nad dziećmi. Udział we wspomnianej grupie pozwala rodzicom na uświadomienie obszarów do pracy wychowawczej z własnymi dziećmi oraz rozpoczęcie starań o przywrócenie opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej. W omawianym okresie sprawozdawczym odbyło się 9 spotkań dla 7 odbiorców, wszystkie w Centrum Aktywności Lokalnej.

Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych. Celem grupy było zapoznanie uczestników z założeniami Racjonalnej Terapii Zachowania oraz wsparcie w trudnościach związanych z pełnieniem funkcji opiekunów zastępczych. W trakcie warsztatów zaprezentowano odbiorcom techniki samopomocowe umożliwiające obserwację myśli oraz ich wpływ na nastrój i zachowanie, sposoby kontrolowania emocji oraz odpowiedzialność za ich powstawanie i zmianę, rozpoznawanie niezdrowych myśli oraz nawyków i zamiana ich na zdrowsze. W roku 2022 zostały zrealizowane dwie edycje. Pierwsza edycja obejmowała 5 spotkań, w której wzięło udział 10 osób. W drugiej odbyło się 7 spotkań dla 8 osób. Wszyscy uczestnicy otrzymują wsparcie oraz wzmocnienie z uwagi na kumulację sytuacji trudnych, które mogą stwarzać zagrożenie wypalenia.

3. Działania profilaktyczne – warsztaty, szkolenia, spotkania edukacyjne, działania środowiskowe w terenie.

W ramach działań profilaktycznych kierowanych do zarówno do uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, seniorów i mieszkańców Wałbrzycha, prowadzono edukacje w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz rozpowszechniano materiały informacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy. Prowadzono działalność edukacyjną w bezpośrednim kontakcie w formie rozmów, pogadanek, warsztatów, szkoleń oraz poprzez opracowywanie biuletynów informacyjnych, artykułów umieszczanych w lokalnej prasie, w mediach społecznościowych oraz w formie krótkich reportaży radiowych, a także poprzez citylighty, ulotki i materiały promocyjne.

- *Przemoc domowa, rówieśnicza, seksualna, konflikty, agresja, cyberprzemoc.*

Celem prowadzonych warsztatów edukacyjnych było zwiększenie wiedzy na temat rodzajów przemocy i dostarczenie informacji, jak reagować w sytuacjach trudnych, uwrażliwienie uczniów na przejawy agresji i przemocy, uświadomienie możliwości przeciwstawienia się zachowaniom agresywnym, uwrażliwienie na potrzeby innych oraz zachęcenie do poszukiwania wspólnych rozwiązań w trudnych sytuacjach konfliktowych. Podczas warsztatów uczniowie dowiedzieli się, czym jest przemoc, jakie są rodzaje przemocy i dlaczego nie powinno się jej stosować, jak unikać przemocy i dlaczego powinno się reagować na każdy objaw przemocy, co to jest cyberprzemoc i dlaczego nie powinno się jej stosować, jak chronić się przed cyberprzemocą, co można zrobić, gdy jest się świadkiem cyberprzemocy. Realizowane warsztaty miały na celu poszerzenie świadomości młodzieży

odnośnie zachowań agresywnych i konfliktowych oraz usprawnienie poprawnej komunikacji i pokazanie w jaki sposób radzić sobie w trudnych sytuacjach. Uczniowie zdobyli informacje dotyczące radzenia sobie z emocjami oraz konstruktywnych sposobów ich rozładowania. W warsztatach wzięło udział 612 uczniów.

- *Warsztaty dla uczniów w ramach Kampanii „Szanujmy się”.*

Kampania „Szanujmy się” miała na celu uwrażliwienie uczniów na tematy związane z podstawowym prawem każdego człowieka – szacunkiem. Zastosowano strategię informacyjną, której celem było dostarczenie adekwatnych informacji na temat szacunku i będącej z nim w kontraście dyskryminacji. Zaprezentowano projekcję multimedialną. Uczestnicy brali czynny udział w warsztatach, dając własne przykłady na działania i wyrażenia związane z szacunkiem i dyskryminacją. W czasie warsztatów uczestnicy stworzyli listę przykładowych wyrażen dyskryminujących i wyrażen inkluzywnych. Przeprowadzono moderowaną dyskusję, której celem było wybranie odpowiednich form zwracania się do innych osób. Przedstawiono również perspektywę osoby dyskryminującej oraz doświadczającej dyskryminacji. Warsztaty mają w zamyśle zachęcać do stosowania języka szacunku i rozmowy z okazaniem zainteresowania drugą osobą, oraz zniechęcać do rozwiązań związanych ze wspólnym ocenianiem się i stosowaniem przemocy.

W szkoleniu wzięło udział 604 uczniów.

- *Warsztaty oddechowe „Świadomi w oddechu”*

W czasie warsztatów przedstawiono techniki oddechowe, dzięki którym uczestnicy rozwinęli świadomość swojego ciała i duszy, za pomocą oddechu. Świadomy, głęboki i spokojny oddech daje człowiekowi możliwość bardziej dogłębnego poznania samego siebie, jak i otaczającego świata. W czasie warsztatów uczestnicy zgłębiali takie wartości jak: wdzięczność, samoświadomość, spokój ducha, odpuścić, wyciszenie, kontakt z rzeczywistością i chwilą obecną. Na początku warsztatów wprowadzono uczestników w stan pełnej relaksacji, po czym przeprowadzono medytację. Tematy zajęć były różne, w zależności od przeprowadzonej medytacji. Tematy medytacji: proces integracji, uwolnienie stresu, wdzięczność za intuicję, wewnętrzny spokój oraz uwolnienie, wyciszenie i powrót w uważności. Przeprowadzono również medytacje wizualizacyjne: wizualizacja pokoju na świecie, wizualizacja uwalniania intencji w oceanie świadomości i wizualizacja o aniołach. W czasie warsztatów uczestnicy słuchali kojącej muzyki relaksacyjnej lub dźwięków natury z głośnika, a prowadzący na żywo czytał treść relaksacji i medytacji. Warsztaty uczą i pokazują w jaki sposób radzić sobie z trudnymi emocjami, redukować napięcie i stres oraz

to w jaki sposób radzić sobie z agresją i zastępować ją pozytywnymi emocjami i myślami. W warsztatach uczestniczyli: pracownicy MOPS (pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pracownicy Działu Profilaktyki, Działu Finansowego), rodzice dzieci autystycznych, mieszkańcy Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, opiekunowie i podopieczni Oddziału Psychiatrycznego przy Specjalistycznym Szpitalu im. dra Alfreda Sokołowskiego, seniorzy Stowarzyszenia Radość Życia i Klubu Seniora, uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego, podopieczni RWS Nowe Miasto, podopieczni Dziennych Domów Pomocy (Podzamcze i Podgórze) oraz mieszkańcy Wałbrzycha. Łącznie w warsztatach wzięło udział 415 osób dorosłych i 107 osób spośród dzieci i młodzieży.

- Szkolenie „ Procedura Niebieska Karta” dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Szkolenie przeprowadzone przez specjalistę Działu Profilaktyki, którego celem było zapoznanie pracowników terenowych MOPS z obszarem formalnym procedury oraz podejściem do osoby stosującej i doświadczającej przemocy. Ponadto omówiono zmiany prawne dotyczące krzywdzenia dzieci, mówiące o obowiązku zgłaszania przestępstw w stosunku do dzieci. Szkolenie miało na celu podniesienie kompetencji z zakresu przemocy oraz stosowanych procedur.

W szkoleniu wzięło udział 50 pracowników.

- „Kampania Ławkowa”

W lutym i we wrześniu na ławkach placu Magistrackiego i w Rynku, zostały rozwieszane zalaminowane hasła antyprzemocowe, tworzone przez wychowanków Placówek Wsparcia Dziennego, które mają na celu uwrażliwiać mieszkańców Wałbrzycha na zjawisko przemocy. Kampania realizowana jest od kilku lat i na stałe wpisała się w działania osób instytucji pomocowych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

- Kampania „Widzę, Słyszę, Reaguje”.

Kampania prowadzona m.in. podczas działań środowiskowych. Polega na edukacji dotyczącej sposobów reagowania w przypadku bycia świadkiem lub doświadczania sytuacji trudnych takich jak przemoc, agresja czy zagrożenia niesione przez używki. W ramach kampanii organizowana jest akcja pod nazwą „Spotkania pod parasolem”, podczas której pracownicy Działu Profilaktyki odwiedzają najbardziej ruchliwe punkty dzielnic takich jak Śródmieście czy Piaskowa Góra i rozmawiają z przechodzącymi mieszkańcami na temat reagowania w sytuacjach trudnych a także dystrybuują materiały promocyjne związane z tym

ważnym zagadnieniem i opatrzone logiem kampanii – trzema reagującymi małpkami. Kampania realizowana była od czerwca do września. Działaniami edukacyjno – informacyjnymi „Spotkań pod Parasolem” zostały objęte 382 osoby.

• Taniec przeciwko przemocy i kampania Biała Wstążka w ramach „16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć”.

4 lutego w Galerii Victorii w ramach międzynarodowej akcji „One Billion Rising” – Taniec Przeciwko Przemocy” przedstawicielki instytucji miejskich – Urzędu Miasta, szkół, Ośrodka Pomocy Społecznej, Kongresu Kobiet, wykonały taniec manifestując tym samym sprzeciw i niezgodę na wszelkie przejawy przemocy. Równolegle można było skorzystać z poradnictwa specjalistycznego w zorganizowanym przez Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Punktu informacyjno – konsultacyjnego, w którym rozdawane były ulotki i biuletyny informacyjne z zakresu profilaktyki przemocy oraz silikonowe bransoletki z białą wstążką i hasłami antyprzemocowymi. 8 grudnia 2022 roku odbył się happening „Marsz Białej Wstążki” z udziałem instytucji pomocowych (Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicielei Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji), stowarzyszeń, Wałbrzyskiej Rady Kobiet, szkół, świetlic środowiskowych, Klubu Seniora i mieszkańców Wałbrzycha. Happening ma na celu okazanie sprzeciwu na wszelkie przejawy przemocy. Poprzez przygotowanie haseł antyprzemocowych i rozdawanie Wałbrzyszanom silikonowych bransoletek, uczestnicy marszu solidaryzują się z osobami, które doświadczają przemocy i manifestują swój sprzeciw na przemoc. Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach międzynarodowych obchodów 16 Dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć.

16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć to międzynarodowa kampania, która poświęcona jest wspieraniu i koordynacji pracy mającej na celu zlikwidowanie przemocy ze względu na płeć na poziomie lokalnym, państwowym i międzynarodowym. Na akcję wybrano dni pomiędzy 25 listopada tj. Międzynarodowym Dniem Przeciw Przemocy Wobec Kobiet a 10 grudnia tj. Międzynarodowym Dniem Praw Człowieka, aby symbolicznie zaznaczyć związek pomiędzy przemocą wobec kobiet a naruszaniem praw człowieka i by podkreślić, iż przemoc wobec kobiet jest pogwałceniem praw człowieka. Wspólnym celem osób i organizacji z całego świata, zaangażowanych w Kampanię 16 Dni Akcji, jest wyeliminowanie wszelkich form przemocy wobec kobiet poprzez rozwój świadomości, iż przemoc ze względu na płeć stanowi pogwałcenie praw człowieka; wzmocnienie lokalnych struktur przeciwdziałających przemocy wobec kobiet; budowanie powiązań pomiędzy lokalnymi i międzynarodowymi inicjatywami na rzecz powstrzymania przemocy wobec kobiet;

zastosowanie metod pozwalających na rozwijanie i odkrywanie nowych i skutecznych strategii; wzmocnienie solidarności kobiet na całym świecie, organizujących się by przeciwdziałać przemocy wobec kobiet; tworzenie narzędzi nacisku na rządy, aby wywiązały się z obietnic powstrzymania przemocy wobec kobiet.

Dział Profilaktyki angażując się w międzynarodową akcję szesnastu dni, stara się objąć swoim działaniem wszystkie osoby zagrożone przemocą oraz osoby z ich otoczenia. W tym czasie umieszczane są citylighty informujące o zagrożeniach związanych z przemocą oraz zachęcające do reagowania na wszelkie jej objawy oraz informacje, gdzie można otrzymać pomoc i wsparcie.

Program Osłonowy „Bezpieczny Parasol”.

W 2022 roku Gmina Wałbrzych pozyskała środki z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w wysokości 47 430,00 zł, na zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Wkład własny gminy wynosił 15 300,00 zł. Całkowita kwota projektu stanowiła 62 730,00 zł. Realizatorem Programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu – Dział Profilaktyki, w partnerstwie ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia. Celem projektu było zwiększenie świadomości mieszkańców Wałbrzycha na temat występowania przemocy w rodzinie i skutecznych sposobów reagowania a także ułatwienie dostępu do zasięgnięcia pomocy w sytuacjach przemocowych. W tym celu zaplanowano i zrealizowano działania kierowane zarówno do dzieci i młodzieży, osób dorosłych i starszych. W realizacji działań uczestniczyły instytucje pomocowe działające w obszarze przeciwdziałania przemocy – działy i zespoły MOPSu, Policja, MKRPA, ZI oraz szkoły, NGO, osoby fizyczne i instytucje kultury. Projekt realizowany był od czerwca do grudnia, w ramach którego zrealizowano:

- materiały informacyjno – edukacyjne – wydany został biuletyn, w ilości 3 000 sztuk, dotyczący tematu przemocy, szybkiego i sprawnego dostępu do pomocy wraz z danymi teleadresowymi wszystkich instytucji pomocowych w Wałbrzychu. W lokalnej prasie ukazały się cztery jednostronicowe artykuły o tematyce związanej z przemocą (czym jest przemoc, historia osoby doświadczającej przemocy, dlaczego osoby stosują przemoc, prawne aspekty przeciwdziałania przemocy i jak na nią reagować i gdzie szukać pomocy), w lokalnej rozgłośni radiowej można było usłyszeć cztery krótkie formy reporterskie o podobnej tematyce do artykułów. Od lipca do grudnia na wałbrzyskich przystankach autobusowych zawisły citylighty (w każdym

miesiącu inny plakat, 6 emisji 15 plakatów – łącznie ukazało się 90 citylightów), które informowały o problemie przemocy i zachęcały do reagowania na nią. Od września do chwili obecnej na kamienicy przy ul. Braci Śniadeckich 2 zawisła grafika wielkoformatowa, która w wymowny sposób pokazuje, że przemoc dzieje się obok nas. Zachęca do uważności i reagowania na to, co dzieje się u sąsiada.

- materiały promocyjne – bawełniane torby w ilości 240 sztuk, na których było specjalnie zaprojektowane logo projektu „Bezpieczny Parasol”, informacja o finansowaniu projektu, logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, MOPSu, Działu Profilaktyki i SOWu, przypinki z hasłem antyprzemocowym, w ilości 500 sztuk i piłeczki antystresowe, w ilości 200 sztuk. Wszystkie gadżety były rozdawane podczas działań uczestnikom projektu i miały na celu nie tylko promocję samego projektu ale zwracać uwagę na problem przemocy i zachęcać do jej przeciwdziałania;
- w okresie wakacyjnym zostało zorganizowanych 10 „Spotkań Pod Parasolem”, podczas których mieszkańcy Wałbrzycha byli edukowani na temat uważności na przemoc i mądrego reagowania na wszelkie jej symptomy. Każda osoba otrzymywała biuletyn informacyjny oraz materiały promocyjne. W Spotkaniach Pod Parasolem wzięło udział 382 osoby. Prowadzone były wykłady plenerowe w otwartej przestrzeni miasta. Uczestnikami wykładów byli mieszkańcy Wałbrzycha w tym dzieci i seniorzy. Tematy, jakie były poruszane to: przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc a alkohol, dlaczego osoby stosują przemoc, mądre i bezpieczne reagowanie na przemoc, błędne koło przemocy, przemoc i aspekt prawny. Łączna liczba uczestników 6 wykładów to 105 osób. Mieszkańcy Wałbrzycha mieli również możliwość wzięcia udziału w 8 warsztatach oddechowych „Świadomi w oddechu”, które pokazywały w jaki sposób zredukować stres i napięcie oraz radzić sobie z negatywnymi emocjami. Warsztaty jako skuteczna forma radzenia sobie z agresją. Z warsztatów skorzystało łącznie 137 osób;
- we wrześniu zostało zorganizowany piknik profilaktyczny z kinem plenerowym – do udziału w przedsięwzięciu zostały zaproszone instytucje miejskie działające w obrębie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Policja, Sąd, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia, Zespół Interdyscyplinarny). Ich zadaniem było świadczenie nieodpłatnego poradnictwa w tym zakresie. Zorganizowana również była przestrzeń dla dzieci w postaci warsztatów kreatywności jako forma spędzania czasu wolnego, konkurs profilaktyczny, warsztaty oddechowe i wykład profilaktyczny. Został wyświetlony film „Cudowny chłopak” o tematyce związanej z przemocą rówieśniczą.

Na koniec filmu zostały podane informacje w jaki sposób przeciwdziała takiej przemocy, jak sobie z nią radzić, gdzie i komu ją zgłaszać. Łączna liczba odbiorców wydarzenia to 142 osoby:

- konkurs na spot radiowy – ogłoszony w wałbrzyskich szkołach. Konkurs kierowany był do uczniów w wieku 11 – 17 lat i jego celem było nagranie krótkiej (30 sekundowej) informacji o tym, że przemoc jest czymś złym i zawsze należy na nią reagować i się jej przeciwstawiać. Spot został wyemitowany w kresie listopada i grudnia w lokalnej rozgłośni radiowej;
- miejska gra terenowa – 12 grudnia 2022r. odbyła się gra terenowa o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Do współorganizacji włączyli się przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego. Uczestnikami gry byli uczniowie wraz z nauczycielami z wałbrzyskich szkół (łącznie 42 osoby), którzy mieli za zadanie odwiedzić wszystkie wskazane w grze instytucje pomocowe i dowiedzieć się o zakresie ich zadań, ułożyć plan pomocy rodzinie, której historię otrzymali na początku gry i rozwiązać test wiedzy o instytucjach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gra terenowa była ostatnim działaniem realizowanym w ramach projektu „Bezpieczny Parasol”

Rezultatem projektu było zwiększenie świadomości społecznej dotyczących zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy, uaktywnienie społeczności lokalnej w działania o charakterze profilaktycznym, rozpropagowywanie idei działalności instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, wzrost zaangażowania młodzieży szkolnej w problematykę przemocy w rodzinie oraz przekazanie wiedzy i umiejętności dotyczącej zdrowego radzenia sobie w sytuacjach stresowych.

Działaniami projektu w bezpośrednim kontakcie objętych było około 830 osób.

4. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

W omawianym okresie do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 212 Niebieskich Kart, z czego 48 kart, w których pokrzywdzonymi są małoletni. Powołano 212 grup roboczych, w ramach ich pracy odbyło się 1627 spotkań. W grupach roboczych wzięli udział: pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, funkcjonariusze dzielnicowi Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, specjaliści zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dziale Profilaktyki- pedagodzy, psychologdy,

terapeuci uzależnień, ponadto pedagodzy szkolni i inni członkowie ZI. W okresie sprawozdawczym odbyło się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach pracy Zespołu, przeanalizowano i zamknięto postępowanie w 279 sprawach. W okresie sprawozdawczym ZI prowadził 443 procedury NK. Na dzień 31.12.2022 r. toczyły się 164 postępowania w sprawie procedury NK. Zespół Interdyscyplinarny skierował do Prokuratury Rejonowej 54 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z czego 48 zawiadomień na szkodę małoletnich oraz 6 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę osób dorosłych.

Zestawienie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019-2022.

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba "NK"	231	315	255	212
Liczba spotkań GR	1228	850	1600	1627
Liczba spraw zamkniętych	204	192	271	279
Liczba spraw w toku	141	248	204	164
Liczba spotkań ZI	4	3	4	4

Podkreślić należy, że Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” jasno określa sytuacje, w których może dojść do zakończenia procedury. W 2022 r. zakończono procedury z powodu:

- ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy - 248 procedur Niebieskie Karty.
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań - 16 procedur Niebieskie Karty.
- w związku z niezdiagnozowaniem zjawiska przemocy -15 procedur Niebieskie Karty

Procedura NK z podziałem na płeć oraz liczbę dzieci objętych wsparciem w latach 2019-2022.

	Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba osób objętych pomocą ZI w tym:	Kobiety	227	339	190	160
	Mężczyźni	58	57	16	14
	Dzieci	105	81	68	70

Liczba kobiet oraz dzieci doświadczających przemocy w rodzinie, objętych pomocą ZI jest wciąż największa w stosunku do liczby mężczyzn, którzy doświadczają przemocy ze strony kobiet. Na przestrzeni ostatnich 4 lat liczba dzieci w stosunku do których skierowane są akty przemocowe utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zmalała natomiast liczba procedur w stosunku do osób dorosłych. Zaostrzono konsekwencje prawne dotyczących przemocy w rodzinie tj, wprowadzono przepisy natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Liczba założonych NK przez podmioty uprawnione.

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba założonych NK przez MOPS	85	48	52	69
Liczba założonych NK przez Policję	140	261	185	128
Liczba NK założona przez inne uprawnione podmioty	6	6	18	15

Do wszczęcia procedury Niebieskie Karty zobowiązane są – zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – jednostki policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia oraz gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na przestrzeni 4 lat najczęściej procedurę NK zakładała Policja. Wzrosła liczba zakładanych NK przez inne podmioty uprawnione tj. oświatę - 9 NK, służbę zdrowia - 4 NK. W związku ze zwiększoną świadomością i edukacją prowadzoną w placówkach oświatowych oraz kampaniach antyprzemocowych liczba procedur wszczynana przez podmioty

uprawnione wzrosła. W pozostałych przypadkach procedura NK zakładana była przez inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej i przekazywana zgodnie z właściwością organu, w którym zamieszkiwały czy przebywały osoby.

Liczba wszczynanych postępowań przez ZI w stosunku do osób stosujących przemoc w latach 2019-2022.

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba złożonych wniosków do Prokuratury	47	48	61	54
Liczba złożonych wniosków do MKRPA	5	16	6	1

Wszczęcie procedury NK nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego. Najczęściej wnioski złożone przez ZI do Prokuratury, dotyczyły krzywdzonych dzieci oraz osób dorosłych niepełnosprawnych i nieporadnych ze względu na ich wiek. W związku z toczącymi się już postępowaniami w sprawach uzależnień od alkoholu ZI złożył tylko 1 wniosek do MKRPA o objęcie leczeniem odwykowym.

Liczba osób z nakazem opuszczenia mieszkania i zakazem zbliżania się od momentu wejścia w życie ustawy.

Rok	XII 2020	2021	2022
Nakaz opuszczenia mieszkania i zakaz zbliżania	2	31	24

W ramach procedury NK w omawianym okresie sprawozdawczym członkowie grup roboczych uczestniczyli w szkoleniu online „Podstawy prawne oraz psychologiczne interwencji w przypadku przemocy wobec dziecka”, „Terapia systemowa i jej zastosowanie w przypadku przemocy w rodzinie” oraz szkoleniu stacjonarnym z zakresu „Realizacji procedury Niebieskie Karty” oraz prowadzenia procedury Niebieskie Karty. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wzięli udział w happeningu z okazji „16 dni przeciwdziałania przemocy”, jak również czynnie uczestniczyli w grze terenowej w ramach projektu MRiPS –

Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pt. „Bezpieczny Parasol”. Uczestniczyli również w szkoleniu organizowanym przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom pt. „Ochrona osób doznających przemocy w rodzinie w świetle obowiązującego prawa oraz z uwzględnieniem perspektywy psychologicznej”.

5. Działalność Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Wałbrzychu został utworzony z dniem 1 maja 2013r. Uchwałą Nr XLVI/437/2013 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 marca 2013r. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu jest jednym z 37 na terenie Polski, a drugim na terenie Dolnego Śląska. Jest stacjonarną placówką pomocową świadczącą: specjalistyczne poradnictwo dla ofiar przemocy w rodzinie oraz w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia, zapewnienie schronienia dla 30 osób w hostelu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na okres do trzech miesięcy. Pomoc udzielana jest dla mieszkańców Wałbrzycha oraz województwa dolnośląskiego, w wyjątkowych sytuacjach udziela wsparcia osobom z terenu całego kraju.

SOW świadczy specjalistyczne poradnictwo dla ofiar przemocy w rodzinie w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia. Standard podstawowych usług świadczonych przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie obejmuje:

- ✓ zapewnienie schronienia ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, ochronę ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- ✓ udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie,
- ✓ rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa ofiary lub jej dzieci pozostających pod jej opieką,
- ✓ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- ✓ opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy,

- ✓ udzielanie poradnictwa:
 - medycznego,
 - psychologicznego,
 - prawnego,
 - socjalnego,
- ✓ prowadzenie grup wsparcia lub grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- ✓ prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- ✓ zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,
- ✓ ocenę sytuacji dzieci na podstawie przeprowadzonego w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego i udzielanie im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej,
- ✓ udzielanie konsultacji wychowawczych,
- ✓ zapewnienie całodobowego okresowego pobytu,
- ✓ zapewnienie pomieszczeń do spania,
- ✓ zapewnienie wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki,
- ✓ zapewnienie ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe jak i dzieci,
- ✓ zapewnienie miejsca do prania i suszenia,
- ✓ zapewnienie ogólnodostępnej kuchni

W celu realizacji powyższych zadań Ośrodek zatrudniał w roku 2022 następującą kadrę, których kwalifikacje zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne:

- pedagoga,
- pracownika socjalnego,
- terapeutę,
- psychologa,
- prawnika.

W roku 2022 ze schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Wałbrzychu skorzystało 68 osób, 29 z terenu Wałbrzycha oraz 29 z terenu województwa dolnośląskiego.

Współpracowano z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej "Piaskowa Góra. Ośrodek kierował klientki wraz z dziećmi na wizyty kontrolne, otrzymywał wsparcie pielęgniarek oraz położnych. Ponadto klienci SOW korzystali ze wsparcia psychiatrów w Przychodni „Anima” oraz „Cogito”, a w sytuacjach nagłych z pomocy Oddziału Psychiatrycznego Specjalistycznego Szpitala im. dra A. Sokołowskiego.

Osoby przebywające w SOW w latach 2019-2022

Na terenie Wałbrzycha	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Kobiety	25	13	11	12
Mężczyźni	2	1	0	1
Dzieci	33	17	8	16
Liczba osób	60	31	19	29
Spoza Wałbrzycha	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Kobiety	26	20	12	20
Mężczyźni	0	0	0	1
Dzieci	40	25	18	18
Liczba osób	66	45	30	39

Zarówno osoby dorosłe jak i dzieci zostały objęte wsparciem specjalistów. Łącznie w roku 2022 przeprowadzono ogólnie **2334** oddziaływań wspierających dla mieszkańców SOW oraz klientów niezamieszkujących w hostelu. W tym oddziaływania psychologiczne do klientów niezamieszkujących SOW.

Wykaz prowadzonych oddziaływań wspierających dla klientów SOW w latach 2020-2022

Nazwa oddziaływań	2019 r.	2020r.	2021r.	2022r.
Oddziaływania psychologiczne	386	233	100	213
Oddziaływania pedagogiczne i socjalne	984	705	1189	1226
Oddziaływania terapeutyczne	357	561	273	413
Oddziaływania prawne	274	303	302	414
Oddziaływania medyczne	126	20	49	68
RAZEM	2127	1822	1867	2334

Oddziaływania zewnętrzne w SOW w latach 2020-2022

Nazwa oddziaływań	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Oddziaływania psychologiczne	31	44	45	27
Oddziaływania pedagogiczne i socjalne	6	91	120	12
Oddziaływania terapeutyczne	2	17	30	32
Oddziaływania prawne	35	59	70	49
Oddziaływania medyczne	0	30	0	0
RAZEM	74	159	265	120

- **oddziaływania psychologiczne.** Praca psychologa w SOW koncentruje się wokół sześciu głównych kierunków działań. Pierwszym z nich jest nawiązanie kontaktu z osobą doświadczającą przemocy albo świadkiem przemocy w sposób, który otwiera szansę na konstruktywną współpracę z tymi osobami. Psycholog, poprzez przeprowadzenie wywiadu z klientką i pracę z dostępną dokumentacją, zajmuje się także diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie. Przeprowadzając diagnozę psychologiczną, psycholog ma na celu rozpoznanie potrzeb i zasobów klientki. Zastosowanie wystandaryzowanych,

znormalizowanych narzędzi diagnozy psychologicznej, stosowanie ich zgodnie ze sztuką, wykorzystanie danych z obserwacji klientki i przeprowadzonego wywiadu pozwala na opracowanie zaleceń do pracy dla całego zespołu specjalistów. Indywidualizowane, elastyczne podejście do każdej z klientek, daje szansę na dobranie takich metod pracy i propozycji działań, których wdrożenie daje największą szansę na poprawienie sytuacji życiowej osoby. Psycholog prowadzi również bieżące wsparcie psychologiczne, poradnictwo i działania terapeutyczne, monitoruje stan psychologiczny klientki, prowadzi konsultacje wychowawcze dla rodziców. Udziela konsultacji dzieciom – prowadzi obserwację, zajęcia o charakterze terapeutycznym, według zaobserwowanych, ale i zgłoszonych przez rodziców potrzeb. Przy czym należy podkreślić, że na interwencje zewnętrzne zgłaszały się osoby, które nie zdecydowały się na pobyt w SOW.

Oddziaływania psychologiczne w latach 2019-2022

Nazwa oddziaływań - stacjonarne	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Nawiązanie kontaktu z ofiarą/ świadkiem przemocy w rodzinie	40	80	7	2
Udzielanie wsparcia psychologicznego i udzielanie konsultacji wychowawczych	176	80	43	156
Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie	26	22	5	0
Przeprowadzanie diagnoz/ opinii psychologicznych	94	20	19	24
Prowadzenie terapii indywidualnej	0	20	18	0
Udzielanie konsultacji dzieciom	50	11	8	4
Nazwa oddziaływań – interwencja zewnętrzna	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Nawiązanie kontaktu z ofiarą/ świadkiem przemocy w rodzinie	1	11	6	7
Udzielanie wsparcia psychologicznego i udzielanie konsultacji wychowawczych	28	11	29	19
Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie	0	11	8	1
Przeprowadzanie diagnoz/ opinii psychologicznych	0	0	1	0
Prowadzenie terapii indywidualnej	1	11	0	0
Udzielanie konsultacji dzieciom	1	0	1	0

-oddziaływania pedagogiczne i socjalne. Do głównych zadań pedagoga oraz pracownika socjalnego należało prowadzenie oddziaływań edukacyjnych dla rodziców, zajęć z dziećmi, prowadzenie poradnictwa zawodowego, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, przygotowywanie diagnozy rodzinnej, rozpoznawanie sytuacji rodziny oraz jej zasobów umożliwiających wyjście z kryzysu, nawiązywanie współpracy z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz innymi instytucjami pomocy społecznej, udzielanie poradnictwa socjalnego i rodzinnego, a także konsultacji wychowawczych. Ponadto pracownik socjalny prowadził dla mieszkańców hostelu warsztaty edukacyjno-informacyjne dotyczące min. rozwijania umiejętności ochrony w sytuacja zagrożenia, instytucji pomocowych- czym się zajmują jak działają, różnych aspektów przemocy, samopomocy czy motywowania siebie do zmiany. Po każdym zajęciach mieszkanki otrzymywały poradnik/broszurę dotyczącą możliwości rozwiązania problemów i podejmowania działań samopomocowych przy pomocy właściwych instytucji państwowych oraz organizacji społecznych. W roku 2022 w ramach pedagogizacji grupowych przeprowadzono z klientami SOW warsztaty wychowawczo-edukacyjne (9 spotkań). Tematyka zajęć było min.: ustalanie granic, przemoc wobec dzieci- konsekwencje, współdziałanie, kary i nagrody.

Oddziaływania pedagogiczne i socjalne w latach 2019- 2022

Nazwa oddziaływań -przyjęcia stacjonarne	2019 r.	2020 r.	2021r.	2022r.
Ocena sytuacji rodziny oraz dziecka (w tym diagnoza przemocy)	129	61	36	29
Pedagogizacja	121	167	186	192
Poradnictwo zawodowe/rodzinne	67	27	28	152
Wywiady środowiskowe	53	15	19	29
Rozmowy dot. Bieżącej sytuacji(w tym konsultacje, praca socjalne)	321	95	301	467
Konsultacje z instytucjami (MOPS, Sąd , Szkoły, Policja)	98	222	185	110
Indywidualny plan pomocy	53	15	37	28
Zespół okresowej oceny sytuacji	145	83	92	133
RAZEM ODDZIAŁYWAŃ	984	685	884	1140

Nazwa oddziaływań - interwencja zewnętrzna	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Ocena sytuacji rodziny oraz dziecka (w tym diagnoza przemocy)	3	6	40	12
Pedagogizacja	0	3	0	0
Poradnictwo zawodowe/rodzinne	0	0	0	0
Wywiady środowiskowe	0	0	0	0
Rozmowy dot. Bieżącej sytuacji(w tym konsultacje, praca socjalne)	0	0	40	6
Konsultacje z instytucjami (MOPS, Sąd , Szkoły, Policja)	3	0	0	0
Indywidualny plan pomocy	0	0	0	0
Zespół okresowej oceny sytuacji	0	0	0	0
RAZEM ODDZIAŁYWAŃ	6	9	80	18

W roku 2022 odbyły się **133** zespoły okresowej oceny sytuacji. W skład zespołu SOW wchodzi: dyrektor, terapeuta, psycholog, pracownik socjalny, pedagog. Na zespoły zapraszani są pracownicy MOPS: asystenci, pracownicy socjalni oraz kuratorzy sądowi. Ponadto pracownik socjalny oraz pedagog prowadzili w roku 2022 monitoringi osób, które opuściły SOW (**59**), W roku 2022r pracownik socjalny oraz pedagog przeprowadzili 60 diagnoz przemocy domowej.

- **oddziaływania terapeutyczne.** Terapeuta prowadził terapię indywidualną i grupy terapeutyczne dla osób dorosłych zgłaszających się do Ośrodka, ponadto udzielał konsultacji wychowawczych, prowadził grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. W ostatnim roku, z ambulatoryjnego wsparcia terapeuty skorzystało 11 osób niezamieszkujących w hostelu SOW, które uczestniczyły w terapii indywidualnej . W roku 2022 w terapii uczestniczyło 23 osoby- klienci SOW - (łącznie terapii indywidualnej 156, grup terapeutycznych 31). Terapeuta wykorzystuje w pracy z klientami terapię TSR- terapia krótkoterminowa skoncentrowana na rozwiązaniu oraz terapię poznawczą MBTC opartą na uważności, terapię akceptacji i zaangażowania ACT.

W roku 2021 została uruchomiona grupa rozwojowa oraz grupa wsparcia dla mieszkanek SOW, która kontynuowana była w roku 2022. Odbyło się **9** spotkań grupy rozwojowej oraz **9** spotkań grupy wsparcia. Łączna ilość oddziaływań terapeutycznych-**413**.

Oddziaływania terapeutyczne w SOW w latach 2020-2022

Nazwa oddziaływań-przyjęcia stacjonarne	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Terapia indywidualna (spotkania)	212	389	156	312
Terapia grupowa (spotkania)	32	32	42	13
Terapia dla rodziców (spotkania)	113	140	71	38
RAZEM	357	561	269	363
Nazwa oddziaływań- interwencja zewnętrzna	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022r.
Terapia indywidualna (spotkania)	2	12	30	32
Terapia grupowa (spotkania)	0	0	0	0
Terapia dla rodziców (spotkania)	0	0	0	0
RAZEM	2	12	30	32

-oddziaływania prawne- do zadań prawnika należało udzielanie porad prawnych z zakresu prawa karnego, rodzinnego, cywilnego, administracyjnego osobom zgłaszającym się do Ośrodka. W ubiegłym roku ze wsparcia prawnika korzystały osoby zamieszkujące SOW oraz mieszkańcy Wałbrzycha

Oddziaływania prawne w latach 2019-2022

Nazwa oddziaływań-przyjęcia stacjonarne	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Porady prawne/konsultacje	168	230	235	270
Zawiadomienia	39	19	14	15
Inne pisma/ pozwы	67	56	53	80
RAZEM	274	305	302	365

Nazwa oddziaływań- interwencja zewnętrzna	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Porady prawne/konsultacje	22	40	46	31
Zawiadomienia	0	0	2	3
Inne pisma/ pozwы	13	19	22	15
RAZEM	45	59	70	49

- **oddziaływania medyczne**- na podstawie porozumienia z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Ośrodek kierował klientki spoza Wałbrzycha wraz z dziećmi na wizyty kontrolne, otrzymywał wsparcie pielęgniarek oraz położnych. Klientki z Wałbrzycha, mimo propozycji wsparcia korzystały z pomocy swoich przychodni rejonowych.

Ponadto klienci SOW korzystali ze wsparcia psychiatrów w Przychodni „Anima” oraz „Cogito” oraz w sytuacjach nagłych z pomocy Oddziału Psychiatrycznego Specjalistycznego Szpitala im. dra A. Sokołowskiego

Oddziaływania medyczne w latach 2019-2021

Nazwa oddziaływań	Klienci SOW	Klienci SOW spoza terenu Wałbrzycha	łącznie
2019			
Porady medyczne	61	65	126
2020			
Porady medyczne	20	20	40
2021			
Porady medyczne	19	30	49
2022			
Porady medyczne	29	39	68

W roku 2022 Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia prowadził oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy. SOW przeprowadził edycję dla osób stosujących

przemoc wobec dorosłych, oraz osób stosujących przemoc wobec dzieci. W roku 2022r. odbyły się dwie edycje programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.:

- Dla dorosłych osób stosujących przemoc w rodzinie wobec dorosłych – 60 godzin zajęć grupowych. 11 osób zgłosiło się do Programu. Program ukończyły 3 osoby
- Dla rodziców krzywdzących dzieci- 60 godzin. W zajęciach udział wzięło 11 osób, dwie osoby ukończyły Program

Tematyka zajęć obejmowała:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem tej przemocy.
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie.
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie.
- uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie faktu stosowania tej przemocy.
- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.
- zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.

Program prowadzony był w formie indywidualnych i grupowych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, które rozpoczęły proces zmian postaw i zachowań przemocowych.

Ponadto SOW przeprowadził oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne dla osób które w latach wcześniejszych ukończyli Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie. W roku 2022 odbyła się jedna edycja programu oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych, 40 godzin zajęć grupowych, w których udział wzięło 9 osób.

W roku 2022 SOW realizował superwizję dla realizatorów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z terenu Dolnego Śląska. Ponadto w marcu 2022 została zorganizowana superwizja dla pracowników SOW.

We wrześniu 2022r pracownicy SOW przeprowadzili szkolenie z zakresu procedury Niebieskiej Karty, pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, pracy ze sprawcami przemocy domowej. Uczestnikami szkolenia byli pracownicy i asystenci rodzin Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguszowie Gorcach, funkcjonariusze Policji oraz kuratorzy sądowi.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Wałbrzychu systematycznie współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, w szczególności z działem

Profilaktyki Uzależnień, ośrodkami pomocy społecznej z terenu Dolnego Śląska oraz przychodniami zdrowia, sądami, kuratorami, Prokuraturą oraz Policją.

Podsumowanie i efekty pracy

Najistotniejszym zadaniem i efektem pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest wzrost wiedzy społeczeństwa na ten temat oraz zapewnienie profesjonalnej pomocy specjalistów zarówno osobom stosującym przemoc jak i osobom doświadczającym przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci. Profilaktyka przemocy w rodzinie w kolejnym roku, powinna być skierowana szczególnie do dzieci i młodzieży. Edukacja w tym zakresie od najmłodszych lat pozwoli w przyszłości ograniczyć zarówno liczbę osób doświadczających jak i stosujących przemoc. Do oddziaływań profilaktycznych powinny być już włączone dzieci w wieku przedszkolnym. Należy również promować postawy społeczne wolne od przemocy. Największy efekt z podejmowanych działań widoczny będzie w sytuacji współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, co w bieżącym roku udało się poprzez współorganizację i udział tychże instytucji w Miejskiej Grze Terenowej oraz Marszu Białej Wstążki.

Wnioski na dalsze lata realizacji Gminnego Programu.

- Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie policją, ośrodkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Rozwijanie partnerskiej współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.
- Praca nad wzrostem świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a głównie szeroko pojętej edukacji rodziców/opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy, edukację osób doświadczających przemocy.
- Realizacja przedsięwzięć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach itp.
- Wspieranie działalności świetlic w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Udział w kampaniach promujących relacje międzyludzkie bez stosowania przemocy.